

1. Moment de recuperar idees prèvies i cercar-ne de noves

Per començar la tasca és recomanable treballar amb les idees, els conceptes i el vocabulari que utilitzen els alumnes en relació al tema a tractar, recuperant llurs experiències prèvies i **revaloritzant els sabers**.

El que és important en aquest moment és **acordar un marc conceptual i un lèxic comú** que ens permeti construir en conjunt, però atenent sempre a considerar i respectar la diversitat com un valor.

Les activitats que poden **motivar** aquesta posada en comú són variades:

Pluja d'idees, comentaris d'anècdotes familiars, lectura d'un conte, projecció d'un vídeo, anàlisi de làmines o fotografies.

De vegades, l'univers que dominen els alumnes no sigui suficient per l'elecció que millor els representa com a grup. En aquests casos suggerim apropar-los a **altres fonts d'informació** per adquirir més coneixements de les opcions de les que disposen: mares/pares, avis/àvies, altres persones de la població o bé treballar a la biblioteca, cercar a revistes especialitzades, pàgines d'internet, etc.

És convenient dur un **registre**, tot i que sigui mínim, de les aportacions dels alumnes, del vocabulari utilitzat, de les fonts utilitzades, etc. Per afavorir i endreçar el treball de síntesi posterior.

En finalitzar aquesta etapa hem de comptar amb una sèrie d'opcions (diferents instruments, artesanies, menjars, etc.) i amb un coneixement mínim de cada una d'elles.

2. Moment de selecció

A partir de la informació recopilada estem en condicions de circumscriure el nostre retrat. Es tracta d'**escollir** un joc, una recepta, una festa, etc.

En funció de com s'organitzen els grups de treball, s'escollirà un retrat construït per tot el grup, o varis construïts per cada subgrup.

Podem utilitzar diferents **criteris de selecció**, tanmateix hem de tenir en compte la importància que té per a l'Atles relatar el que és propi i singular que ens defineix com a

grup o població. Per això recomanem una selecció representativa de la nostra cultura, regió o costums.

Un retrat singular, no necessàriament ha de referir-se a un producte o esdeveniment que no existeixi en un altre lloc. Moltes vegades les diferents formes d'apropiació és el que donen un caràcter singular. Aquesta apropiació estarà influenciada per múltiples causes (geogràfiques, socials, polítiques, etc.), són justament aquestes causes les que seran particularment interessants per enriquir l'Atles.

En finalitzar aquesta etapa hem de disposar d'un producte o esdeveniment definit per profunditzar.

3. Moment de recerca d'informació

Per començar la recerca d'informació el primer a tenir clar és **què volem saber**, per a això es pot fer una llista d'ítems i preguntes que promoguin l'encuriosiment per saber més sobre l'objecte escollit.

És recomanable dividir les tasques dins dels petits grups i assignar rols als seus membres.

Una **metodologia de treball** possible en el moment d'investigar podrà ser:

- Cada grup investiga diferents aspectes sobre un mateix retrat (el com, el perquè, per a què, on, quan, qui, etc.) Ex. Si l'objecte d'estudi és una recepta, un grup analitza com es prepara i les seves diferents metodologies, l'altre investiga per què sorgeix aquesta recepta, en quin context, quin és el seu origen o com arriba a ser tradició.
- Cada grup investiga un retrat diferent en tots els seus aspectes. Ex. Un grup treballa amb receptes de paelles, un altre amb receptes de guisats, etc.

Sempre és convenien cercar en **fonts diverses** d'informació. La pertinença d'una font dependrà del tipus d'informació que estem buscant.

Hem de tenir en compte que en consultar diverses fonts, pot obtenir-se informació contradictòria (diferents formes de jugar un joc, preparar una recepta, etc.). En aquest cas, és convenient analitzar amb els alumnes les semblances i diferències per reflectir les variacions en els procediments o bé unificar criteris.

Reconèixer la **veracitat de la informació** serà important per a afavorir l'adquisició de criteris de valoració de les fonts.

És important que els alumnes reconeguin la importància de **registrar** adequadament la

informació recopilada, que pot fer-se utilitzant diferents suports (gravacions d'àudio, fotografies, texts, vídeos, etc.) així com també la importància d'anomenar sempre la **font o origen** de la informació.

És el moment ideal per fomentar el **pensament crític i d'anàlisi** en la construcció dels retrats. Intentar sempre anar una mica més enllà de la informació bàsica i intercedir per la posada en joc d'habilitats cognitives com la comprensió, interpretació, comparació, l'establiment de relacions, anàlisi i síntesi.

En finalitzar aquesta etapa hem de comptar amb informació suficient que ens permeti respondre a les preguntes que els alumnes es varen formular inicialment.

4. Moment d'organitzar la informació

Tots els retrats preveuen una sèrie d'ítems a completar que podran contribuir en major o menor mesura a organitzar la informació bàsica. Aquests ítems estan indicats en aquest pas o poden visualitzar-se consultant el formulari de cada retrat.

No obstant, sempre existirà un espai de redacció lliure i la possibilitat d'incloure arxius addicionals on és necessari anticipar com es presentarà la informació recopilada.

Suggerim pensar primer l'**estil de comunicació** i el tipus de text que desitgem produir. Esperonem l'**originalitat** i creativitat en la producció de texts. Es poden pensar múltiples alternatives a la tradicional monografia o informe. Un major desafiament pels alumnes podrà ser incloure tota la informació en una historieta, un article periodístic, un pòster publicitari, etc.

En finalitzar aquesta etapa hem de tenir clarament planificat què explicarem (el contingut), com estarà reflectida la informació (el format, l'estil de comunicació) i les eines que utilitzarem (processadors de text o imatge, editors d'àudio, vídeo, etc.).

5. Moment de producció

El moment de producció serà el que necessàriament requereix de l'**ús d'eines informàtiques**. La informació que produïm per l'Atlas haurà de ser digitalitzada. Tal vegada haurem no només de transcriure texts, sinó també escanejar fotografies, editar petits vídeos, editar gravacions de cançons o entrevistes, etc.

Per la **redacció de procediments**, serà important tenir en compte la finalitat dels textos instructius: connectar el llenguatge amb l'acció. Alguns suggeriments per dur a terme la tasca:

- posar-se en el lloc del qui no coneix el procediment,
- no saltar-se cap pas,
- no alterar la seqüència,
- explicitar fins i tot el que sembla obvi,
- utilitzar un vocabulari precís.

Donat que la producció excedirà els límits de l'aula, suggerim tenir sempre present als **destinataris** de la presentació (nois, noies i docents d'escoles/centres de diversos llocs i públic en general) per procurar que la seva lectura sigui àgil i interessant. Traslladar aquesta preocupació als alumnes els permetrà adquirir noves habilitats i deslliurar-se de la idea de que el que han produït no és només *pel/ la mestre/a*. Confiem en que aquest aspecte contribuirà positivament a la **motivació** dels alumnes.

En finalitzar aquesta etapa hem de disposar de tota la informació enllestida per ser publicada a l'Atles (inclosos els títols, les descripcions i els noms complets dels autors).

Es recomana revisar minuciosament la redacció i ortografia dels escrits.

Per enriquir

Un retrat es pot enriquir amb la informació recopilada durant el moment de recerca i que durant la selecció d'informació ha quedat descartada.

D'aquesta forma podrem incloure, les entrevistes realitzades, les enquestes, fotografies que haguem anat fent, vídeos, etc. Tots aquests arxius contribuiran a contextualitzar el retrat.

És important preveure que cada arxiu addicional (imatge, so o vídeo) vagi acompanyat d'una descripció elaborada pels alumnes.

Rúbrica per avaluar el treball col·laboratiu

Categoria	4	3	2	1
Treballant amb altres	Quasi sempre escolta, comparteix i recolza l'esforç dels altres. Col·labora a mantenir la unió dels membres quan treballa en grup.	Usualment escolta, comparteix i recolza l'esforç dels altres. No ocasiona "problemes" en el grup.	De vegades escolta, comparteix, recolza l'esforç dels altres, però algunes vegades no és un bon membre del grup.	Rarament escolta, comparteix i recolza l'esforç d'altres. Freqüentment no és un bon membre del grup.
Contribucions	Proporciona sempre idees útils quan participa en el grup i a les discussions a classe. És un líder definit que contribueix amb molt esforç.	Generalment, proporciona idees útils quan participa en el grup i en la discussió a classe. Un membre fort del grup que s'esforça.	Algunes vegades proporciona idees útils quan participa en el grup i en la discussió a classe. Un membre satisfactori del grup que fa el que se li demana.	Rarament proporciona idees útils quan participa en el grup i a la discussió a classe. Pot excloure's de participar.
Centrant-se en el treball	Es manté centrat en el treball que cal fer. Molt autodirigit.	La major part del temps està centrat en el treball que cal fer. Altres membres del grup poden comptar amb aquesta persona.	Algunes vegades es centra en el treball que cal fer. Algunes vegades altres membres del grup li han de recordar que estigui centrat en el treball.	Rarament es centra en el treball que cal fer. Deixa que altres facin el treball.
Qualitat del treball	Proporciona treball de la més alta qualitat.	Proporciona treball de qualitat.	Proporciona treball que, ocasionalment, necessita ser comprovat o refet per altres membres del grup per assegurar la seva qualitat.	Proporciona treball que, generalment, necessita ser comprovat o refet per altres per assegurar la seva qualitat.
Ús del temps	Utilitza bé el temps durant tot el projecte per assegurar que la feina està feta a temps. El grup no ha d'ajustar la data límit o treballar en les responsabilitats pel retard d'aquesta persona.	Utilitza bé el temps durant tot el projecte, però s'ha allargat massa en algun aspecte. El grup no ha d'ajustar la data límit o treballar en les responsabilitats per la demora d'aquesta persona.	Tendeix a retardar-se, però sempre té les feines fetes per la data límit. El grup no ha d'ajustar la data límit o treballar en les responsabilitats pel retard d'aquesta persona.	Rarament té les feines enllestides per la data límit i el grup ha d'ajustar la data límit o treballar en les responsabilitats d'aquesta persona perquè ha utilitzat el temps inadecuadament.